

MEZŐGAZDASÁG és KERTÉSZET

Rovatvezető: SOMOGYI IMRE

Hogyan tarthatja fenn, illetve gazdagíthatja a kis és törpebirtokos földjének termőerejét?

A földreform után különös fontosságú kérdés a föld termőerejének biztosítása, sőt fokozása, mert hisz a birtokok elaprózódása e kérdés nélkül is egészen új helyzetet teremtett a gazdálkodás terén. Még nagyobb jelentősége lesz, ha figyelembe vesszük, hogy immár a belterjes gazdálkodásra való áttérés és gépesítés elodázhatatlan. Ez már az utóbbi évtizedekben éreztette is hatását. Országoszte növekedett a szőlők, gyümölcsösök, valamint a paprika, dinnye, hagyma stb. és a konyhakertek területére.

Homokföldiek

Szőlők és gyümölcsösök területének folytonos növekedése természetesen túlnyomórésztben az ország homokos részeire esik. Éppen oda, amely vidékek csekély állatállomány miatt állandó trágyahiányban szenvednek. A szőlők és gyümölcsösök területének megnövekedése előtt nem volt annyira érezhető ez a trágyahiány, csak hogy amilyen mértékben nőtt a gyümölcsösök területe olyan mértékben csökkent az állatállomány is. A legelők és rétek feltérését ugyanis nem követte ugyanolyan arányban a szántóföldi takarmánytermék természetesen felkarolása: egyoldalú szemtermesztés indult meg a feltört legelők helyén. A kevés trágyát, ami van, a szőlők és gyümölcsösök trágyázására fordítják. A homoki szántóföld táblái a mostoha gyermek szerepét töltik be, legfőképpen semmi, vagy alig valami trágyázásban részesülnek.

Fekete-földiek

Hasonló a tapasztalat a paprikát, hagymát és egyéb konyhakerteket szántóföldön termesztő, nem homokvidékeken is. A gyepet ott is felszántották s a trágyát a belterjes kultúrák (konyhakerti termesztés) felé fordították. Ahol nem volt is eddig belterjes gazdasági kultúra, a jövőben kell, hogy legyen. A szántóföldre hárul az a feladat, hogy tápanyagokat vissza nem adó kerti kultúrák fokozott igényeit kielégítse. Sőt a szántóföldi természetéhez is biztosítsa a kellő trágyamennyiséget, mert hiszen a szántóföld ezen tápláló anyja szerepét csak úgy tudja betölteni, ha maga is jó erőben van. Gondoskodni kell tehát az egyoldalú szemtermesztés helyett a takarmánytermő területek növekedéséről.

A mi könyveink

Mit olvassunk? —
Hogyan olvassunk?

Taján fürcsának hangzanak ezek a kérdések így címek írva, de éppen a legfontosabb kérdések, amikről a könyvekkel kapcsolatban föl-tétlen beszélünk neki. Előre bocsájtom, nem azoknak beszéltek, akik már Veres Pétert, Illyés Gyulát olvastak eddig is, (de ők is megfoghatják). Azokhoz szólnok elsősorban, akik eddig nem igen jutottak jó könyvekhez vagy robotos munkájuk közben nem volt idejük könyvet venni a kezükbe, legfőképpen újságot vagy kalendáriumot. Ismerem a parasztság helyzetét, tudom mennyire áhítozta volna az igaz, nekik szóló írást, de az iskola után olyan távol estek a könyvtől, a kultúra lehetőségétől, hogy nagyrésztük most, ha könyvhöz jut tapogatózik. Hol, mivel, hogyan kezdje?

Nos erről akarok röviden szólni! Talán vegyük előbb ezt: mivel? Milyen könyveket vegyen kezébe először, mert mint mindenben, a komoly olvasáshoz is kell egy kis bevezető. Legjobb és legrövidebb az lesz, ha könyveket sorolok föl. Azokat amik kiütöttek, izelítők, szórakoztatóbbak, könnyebbek:

Regények, elbeszélések

Veres Péter: Szűk esztendő — Gyepsor. — Darvas József: Vízkeresztől Szilveszterig — Haragoskut — Szabó Pál: Lakodalom — Keresztelő — Bölcös. — Móricz Zsigmond: Sárarany — Fáklya — Rózsa Sándor. — Móra Ferenc: Ének a buza-

ról Mennel belterjesebbé tesszük a termelést, mennél több kert lesz, annál nagyobb a trágyaszükséglet. Azt jelenti tehát ez gyakorlatilag, hogy a jövőben sokkal több állatot kell tartania a gazdának s hogy gazdaságát a nagyobb állattartás követelményeinek megfelelően kell berendeznie. Tudjuk, hogy ma állatot szívesen tartanak a parasztok, de honnan vegyék? Ez azonban csak a jelen állapot. Bizonyosak lehetünk benne, hogy a magyar kormány minden erejét megfeszíti állatállomány gyarapítására, illetve, hogy ezt a gyarapodást elősegítse. A parasztságnak azonban előre látnia kell az utat, amin gazdálkodását valóban eredményessé teheti és kell, hogy tegye. Ez a megmondás vezetett, amikor a föld termőerejének fenn-tartása, illetve annak fokozása érdekében igyekeztem most rámutatni a szükségletre s a Szabad Szó következő számában megmutatom egy 10 holdas gazdaság célszerű üzem-berendezését, termelési tervét, beosztását, szőlők a törpe gazdaságok-ról és a trágya hasznosításáról.

Dr. Somorjai Ferenc

„Magyarország pedig termeljen gyümölcsöt!”

Amerikának legutóbb elhunyt köz-fársági elnöke Európát érintő gazdasági kérdésekkel foglalkozó egyik beszédében következő kijelentést tett: „Magyarország pedig termeljen gyümölcsöt.”

En nem tudom, hogy az Élnök ur asztalára került-e magyar gyümölcs, de hinnem kell, hogy tudja azt amit mi is tudunk, — csak esz-szerűen ki nem használjuk soha — hogy hazánk talaja, de különösen éghajlata adottsága olyan, hogy az itt termelt gyümölcs ízével, színével, versenyen felül áll. És ezt az adottságot ha ki nem használjuk, kötni való bolondok vagyunk.

Az elmúlt időkben a gyümölcs-termelésről már igen sokat beszél-tünk, — jömagam is — de érdem-ben keveset tettünk, már pedig min-den szónál többet ér a cselekvés. A gyümölcsstermelés új alapokra való fektetésénél két dolgot tartok elengedhetetlennek. Még pedig: teli gyümölcs és törpefa.

Téli gyümölcsöt azért, mert én a gyümölcsöt csak december—máj-us hónapokban értékesíteném. Ez által a jövedelmezőség aránylag kevés munkával legalább 100%-al emelem.

Törpefát, mert igazán értékes, minden tekintetben kifogástalan, ver-

senyképes gyümölcsöt csak törpe-fán lehet termelni.

Mert:

1. Minden gyümölcsöt élérek kézzel.
2. A gyümölcs ritkítását elvégez-hetem, ezzel a termést irányíthatom, szabályozhatom.
3. Esetleges zacskózást könnyen elvégezhetem.
4. A védekező munkája végrehaj-tása könnyebb és tökéletesebb.
5. Egy hold földön elfér kb. 200 drb. fa, 6-7 évben darabonként 30-50 temést ad, tehát a várakozási idő aránylag kevés.
6. A vihar kevesebb kárt tesz benne.
7. Nem kíván mély rétegzésű talajt, mert megfelelő alanya nemesít-ve a gyökerek nem hatolnak mélyen a talajba.

Életartamuk is kielégítő, 30-40 év

Teendők:

1. Alanyok beszerzése, részben már őszi kiosztásra, részben pedig alanytelepek létesítésére.

Sokat megtanultunk mi parasztok is

Vesztett háború után vagyunk, emberben és gazdasági erőben meg-fogyatkozva. Nemcsak mi parasztok, hanem az egész nemzet. Mégis: soha jobb alkalom nem nyílhat rá, hogy valamit kezdjünk, hogy egy igazi demokratikus társadalmat ala-kítsunk ki, hogy eltüntessük a mult bünos osztályzemeletét s az el-nyomott „nemzetalatti” réteggel silá-nyított parasztságot és munkásságot gazdasági és kulturális ténis is fel-emeljük. A parasztság és munkásság széles tömegei képezhetik csak az alapot, amin az új, egészséges gaz-dasági és kulturális életünket fel-építhetjük.

Sulyos, megdönthetetlen tanulsá-gokat állított elének ez a hat háborús év és egy új rend felépítése elől rengeteg lim-lomját eltakarította a multnak. A főbb tényők és tan-ulságok:

1. Megmutatta, hogy a társadalmi és osztálykültségeknek nincs to-vább létezésük és megnyitotta a népi erők forrását.
2. Az osztályok és nemzetek akarva, nem akarva, bepillantást nyertek egymás életébe és munká-jába. Hogy mennyit hasznosítanak a tanultakból, azt még nem tudjuk.
3. Mi parasztok is sokat tanultunk és sokat tanultak rólunk és tőlünk mások is. A szükség, mint szokták mondani, jó tanítómester. Mikor jól megy a többi osztályok dolga, akkor a parasztság a lenézett réteg és a legkevésbé becses áru a mező-

(Paradicsom alma, Esméling stb.)
2. Szaporításra alkalmas alma, esetleg körtékák, mert csak ezeket gondolok, összeírása, illetve nyilván-tartása.
3. Jövő ősszel a szemzések elvég-zése, gyakorlott, biztos kezű szem-zők által.
4. A gyümölcsöt nem a hazai szük-séglet fedezésére, hanem kivitelre termelendő.

Elsősorban azokat támogatnánk, akiknek 5 k. holdnál több földjük nincs. Szükséghez képest kiterjesz-tendem, de vizyáznék arra, hogy a nagy halak ne falják fel a kis halakat.

Erről egyelőre ennyit. Részletes tervek kidolgozására bőven van idő, ha maga az elgondolás életrevalónak látszik.

De ha a gyakorlatban az ered-ményét nem látam volna, nem is álltam volna elő vele.

Kancsalszél, 1945 június 8.

Ének László
alt. tano

gazdasági termény. Fitymálnak benne és filléreknek adnak érte. Ugyanigy bannak avval is, aki ter-meli. „Jólnevelt” ember békében pl. nem visz utra magával „hazait”, nem tőr a hazánál disznót és zöid-ségkeret, csak luxuskutyát és virá-gokertet, félrehuzza az orrát, ha tragyásközi megy el az ablak előtt és úgy érzi, hogy méltatlan hozzá „Mucsán” lakni. „Urinönek” halál helyett esne, ha el kéne vágni a csirke nyakát, viszont külön muri, ha kimegy a piacra: fitymál a vaj-ban, a tejben, a husban, az elő-állatban, a zöid-ségben stb. Éleis-kamrájában mázsaszámra áll a cu-kor, asztalán pedig a libamáj és a datója nem is tartozik az előkelő ételek közé. Hanem bezeg, mikor teljes sulyával ránehezedik a háború, akkor nem röstel engedni „kultur-lény” mivoltából: Tyuk és disznó büdösködik az udvarán, zöid-séget vet meg a nyilvános parkokba is, könyörög a „drága Marinénnek” egy kis tojásért, büszken cipeli a kapott árut, az újságokból moso-lyogiváló mezőgazdasági ismerete-ket kapirgál elő, megpróbál uram-bátymása modort felvenni és úgy tudakolja, hogy „kedves Gergő” bátyám, hogy köt a kukorica? De mellesleg egy koccsiderék szárizik is roppant szívesen venne ő, aki a „jó” békevilágban még a bükkfával és a porosz szénnel sem volt egé-szen kibékülve.

Tapasztalhattuk, hogy nagyon

mit. Nem akarok tanáros stílusban beszélni, de mégis azt kell monda-nom, jó ha papir, ceruza van a ke-zünkben, amikor olvassunk. Arra kell törekednünk, hogy ne tünjön el egy-egy jó könyv tartalma, tanítása, esz-me-i nyomtalanul, mikor letejtük. A papír, ceruza persze nem arra kell, hogy mindjárt kritikák írjunk róla. Elég, ha néhány rönköt részt, monda-tot kijegyzünk, esetleg röviden írunk róla valamit, vagy nagy vonásokban leírjuk a tartalmát, illetve tanul-mánynál, hogy miről szól. Egy-egy szép részt többször is el kell olvasni. A versek olvasása pedig egyenesen megkívánja, hogy sokszor olvassuk el. Szépségét csak úgy tudjuk igazán élvezni. Petőfi, Ady egyes verseit iskolás korom óta ismerem s még ma is elolvasom őket szép lassan és mindig nagyobb élvezettel, ha kezembe kerülnek. — És beszéljünk róluk, beszéljük meg egymással olvasmányainkat. Csak így válik élő valósággá az irodalom s csak így tudjuk igazán megismerni és érté-kelni a könyveket.

„A mi könyveink” rovatban többször fogunk beszélni ilyen problé-mákról is. Azt szeretnénk, ha minél gyakrabban együtt olvashatnánk olvasóinkkal. Egy-egy könyv részle-tesebb ismertetése mellett így fel-sorolva is fogunk bemutatni köny-veket.

S. J.

Illyés Gyula:

Puszták népe

Népi íróink önéletrajásait általá-ban jellemzi, hogy sohasem az ő személyük és egyeni életük a fon-tos, hanem azé a közösségé, amely-be beleszülettek és ahová tartozó-

nak érzik magukat, ha ki is kerültek onnan. Ezt láhattuk Darvas multkor ismertetett könyvében és ezt látjuk még fokozottabb mértékben Illyés műveiben is. Puszták népe c. mun-kájában a dunántúli nagybirtokok cselédségének, zsellércsaládjainak éle-tét írja le. Világos, tárgyalagos képet ad a pusztaiak életéről és benne a maga családjának életéről is. Nem esik az oktanal parasztomunka hi-bájába, megmondja sok helyen az igazságot még akkor is, ha ezzel esetleg a parasztság kevésbé elő-nyos arcát ismernek meg. Nem ve-zeti elvakult gyűlölet a földesurakkal, a gazdaiszakkal, intézkölök szemben sem: leírja itt is a pusztai valóságot, éppen elég elkeserítő ugys a kép.

A Dunántúli parasztságával nem igen foglalkozott eddig semmilyen könyv. Egészen ismeretlen világ és emberek tárnának a szemünk elé. Sorsuk nagyjában itt is a megszok-tott parasztsors: munka kora haj-naltól sötétedésig; vasárnap egy kis pihenő, szórakozás, de az élet akkor sem állhat meg, hiszen az állatok akkor is gondolni kell. A pusztai világa azonban mégiscsak egészen külön világ. Emberi lassu, nyugodt, megfontolt magyarok. Nem kell siet-niük: nem a sajátjukon dolgoznak! Szigorú kasztszellelem uralkodik kö-zöttük. A legnagyobb ur a juhász, innen számítódik feléle a többi. Egészen érthetetlen azonban szolgai alázatosságuk. Az író is kénytelen megállapítani, hogy szolanép a pusztai. Már messziről vizyázba merednek a gazdatiszt előtt és 30-35 éves korra a pofozást is szó-lalauul tűri. Állandóan fogy már a puszták népe, mintegy mutatva,

megnőtt a becsületünk nekünk pa-rasztoknak. Jellemző: a gyomrukon keresztül néznek bennünket. Mert nem is olyan rég ugyanazok az urak, akik most annyira nyösözörnek a gyomrukra, meg se láttak bennün-keket. A havi 80 pengős végrehajót, ha behajótott egy száz holdas pa-raszt portájára, hát le se szállt, ha-nem odaparancsolta a kocsihoz és úgy dirigált neki. Rengeteg érdekes dolgot láthattunk az elmúlt évek alatt a városi népektől a „hasisten” szolgálatban. A vonatok mozgó lyuktrecekké váltak, s folyt a csempészés a legválogatottabb trük-ökkel. Láttam tanítófelelőset, aki annak ellenére, hogy munkás csa-tádból származott, azon siránkozott, hogy nem tud libát tönni, pedig mennyivel olcsóbb lenne maglóul venni és úgy meghízlan. Láttam étes pesti munkásszönyt, aki vi-dékre kerülve most látott először kelő csirkét és a gyenge kacsát li-bának hitte. Hát akkor milyen „tá-jékozottak” lehetnek az „előkelőb-ek”, akik a régi „fitymalós” vilá-gban csak vonaból, villamosból lát-tak zöldelő buzatáblát, állatokat, zöid-séget pedig csak a piacon, vagy a vásársarconak.

Nagyon természetes, hogy a most felélett érdeklődési láz azonnal le-hoahna irántunk, ahogy a piacon újra bőségesen lesz élelem. Ismét-lem: a gyomrukon keresztül láttak meg bennünket. Csak hogy ebből elég volt. Mi is tanultunk az utóbbi időben valamit ebben a háboruban és azóta is. Tudjuk, hogy mi a fel-adatunk, tudjuk mennyit érünk. Megtanultuk: a) hogy könnyen meg-tanulunk a gépekké bünni, tehát étől nyugodtan lehet gépesíteni a mezőgazdaságot. b) Még mindig mi vagyunk elsők, akik a vészfelhők elvonulása után gondolkodás nélkül nekifogunk a termelésnek. c) Értünk a politikához is, csak az alkalom késett, hogy ezt megmutathassuk. d) Meg lehet csinálni a parasztság és munkásság összefogását, de nem ravasz rókák módján, hanem becsü-letes nyúltsággal.

Sokat megtanultunk, nagyok a lehetőségek, de eddigi elnyomottsá-gunk miatt még nem látjuk helyesen érdekeinket. Nem vagyunk elég mo-zgékonyak. Nem tudjuk még elég jól megjegyezni, hogy éppen politikai hatalom híján maradtunk mindig legialul. Híjj most kell megragad-nuk az alkalmat; erőssé, hatalmassá, legyőzhetetlenné kell tennünk a mi pártunkat, a Nemzeti Parasztpártot. Ez fontos. Talán a legfontosabb!

Csernus Ferenc
Csongrád

hogy mégsem tudják elviselni min-dig a mások szolgálatát.

Illyés leírja a pusztaiak minden életmégnyilvánulását, a cselédházak egyhangu életét, szegényes, puszták előtt is szegényen való táplálkozá-sukat, a gyermekek nevelését, (ha egyáltalán lehet sok helyen ilyenről beszélni), az ébredő szellemet, a bírálványok falhaborító kiszolgálta-tottságát, szóval a pusztá egész er-kölcsét. Igazán nagyszerű kereszt-metszetet kapunk a pusztá életéről, szokásairól, magukról a pusztaiakról és a pusztát járókról: kuruz-lókról, orvoslókról és az idegenek-ről, akik csak orrfogva tudnak jární a disznóolák körül. A puszták népének élete az író családjának élete is. Felvetődik a katolikus-pro-tesztáns ellentét az Illyés-család le-írásánál. Sok mindent meg tudunk, megismerünk Illyés személyes csa-ládi élményein keresztül, de valóban a családjáról irt dolgok sohasem többek, mint „magyarzó ábrák”, amvelen keresztül le tud ereszkedni az író abba a rétegbe, amely „ret-tegve rejti gomolygó világát minden idegen tekintetűl, még a tárgyalagos napvilágotól is” és amelyet „érteni csak az tud, aki belőle származott”.

„Azóta, hogy Illyés ezt a könyvét megírta, hála Istennek megváltozott a dunántúli zsellérség sorsa. A nagy-birtokok megszüntek és a zsellérség saját földjén dolgozhat, a maga ura lehet. Biztosak vagyunk benne, hogy ez kedvezően fogja átalakítani a puszták képét és hamarosan új alak-ban fogjuk megismerni a puszták népét is, de ez a mult igaz, szo-morúan igaz volt s ez bizonyíték ma igazságuk mellett, bizonyíték a parasztság igazza mellett. L. Z.

Megművelik-e földjüket a földhözjuttatott kubikosok?

Szükséges felvetnünk ezt a kérdést, mert egyes helyeken azt hiszik, hogy a kubikosok földhözjuttatott része nem állja meg helyét a földművelésben. Lennének olyanok is, akik teljesen elhanyagolják földjeiket. Azzal is megvádolták a kubikos földhözjuttatottakat, hogy a kapott földet ott fogják hagyni, ha a kubikumunka beköszönt.

Nézzünk szembe ezekkel a vádakkal:

A kubikosok a földetelen parasztság tömegéből vált ki. Annak legmunkásabb, legértékesebb része volt. Nem tűrte a nagybirtok cselelti jármát. Inkább bizonytalan vállalkozásokhoz fogott, mintsem az ispánok parancsuralma alatt élni. A földtől azonban teljesen elszakadni nem tudott, mert a kubikumunka meg lehetőséget nyújt. Kénytelen volt aratást, kendervágást és egyéb mezőgazdasági munkát is vállalni. Ahol csatornázások, nagyobb utépítések stb. folytak, ott külön munkáscsoportra csoportosították a kubikosbándák. Kollektív éltük, közös harcaik a munkabéért, öntudatosították őket. Szentcs, Csongrád környékén bérharcaikkal magukra vonatkozó figyelmet. Munkájukkal a többi mezőgazdasági munkástól elkülönültek. A szabadabb munkára, az uradalmi cselédség szomorú életének látása megkedveltette velük foglalkozásukat.

A vagy a föld felé azonban bennük is élt. Ha kubikosember valahogyan földet kaparintott, azt sohasem cserélte fel a bizonytalan kubikoselettel.

A ma helyzete azonban más! A semmiből kell kiindulni. Nincs meg a termelés folytonossága. Ezer és ezer kiszáradt kinlódik minden felszerelés, iga nélkül. Ma az eddig gazdálkodó földműves is a legnehezebb helyzetben van. Mennyivel nehezebb az újgazda kubikos helyzete. Egyetlen ereje csak a földhöz. Kiszáradt földet kell alapítania szaktudás, mesterségbeli megismerés, anyagi eszköz nélkül. A földreform az ő számára hozta a legnagyobb megpróbáltatást.

Hogyan viselkedik hát a kubikoság ebben az erőmegfeszítésben?

Inkább hősiesen. Meg akar birkózni a feladataival. Földhözjuttatott földszerepet alakul. A dolgozó „gazda” elérhetetlennek hitt képeben tetszeleg. Igaz ugyan, hogy nem teljesen szakosított a gazdálkodásra, dehat senki se szűteltet tudással. Az akarás minden hiányt pótolni fog. A földet nem szabad elhagyni. De nem is igen gondol ilyesmire senki közülük, mert eléggé emlékeznek a multra. A kubikosok ugyanis csak 60%-ban részesültek a kiosztott magyar földből. Szászorta jobb helyzetben vannak mint őseik, akik más földjén satnyultak. Most saját földjükön szabad termelőletet élhetnek. Végtelen munkabírású emberek ők. Meg tudnak birkózni a nehézségekkel. A föld megingathatatlan gazdasági alapjukká válhat. Nem idegen tőlük; édes rokonuk. Velük megismerődik harcos rétegében a parasztság.

Azt kérdik mások, hogy ki fogja rendbehozni az utakat, kormányozni a vadvizeket, ha nem lesznek kubikosaink? Gyanus félelem ez. Nem attól kell félni, hogy nem lesz munkásunk. Még most is nagyon sok a munkások között szikló csuszós „magánzó”. Kérjük majd azok a munkát, ha a rend szilárdul. Itt munka nélkül senki sem élhet. A munkabéért, a kubikost a legfontosabb helyen kell bevetni, a mezőgazdasági termelésben. A sokat nyomorgott kubikosok nem fogják elhagyni a földet, hisz abból véteget.

Nagy Sándor

„Van itt a tettek száz oka”

Egy parasztembert szeretnék bemutatni itt, aki költő is. Nem ismerem közelebbről, csak azt tudom, hogy ott élt és él ma is a millió paraszt között, s leveleiből, amelyhez néhány versét mellékelte, s egy ismerősömet hallom, hogy sok baj érte a háború alatt. Szegény volt s még szegényebb lett. Most egy kicsit megpróbált lelkiében is, de az, aki olyan bátran kiáltott oda az elnyomóknak 1944 júniusában, ma sem lehet még bajai elleneben sem reményvesztett:

Mi vagyunk lent, ti fent,
Mi vagyunk kint, ti bent...
Verbóci-csorda hej...
De korhad az akol
S ki tudja még mi tesz?

Egy kicsit ugyan Adys ez a hang, nem egészen az övé, de bátor, tiszta és majdnem profétai. Látta az utat, amely felé haladtunk, mert hiszen előbb 1942 decemberében még csak így dalolt:

Szép álmokat népem
Aludjal csak tovább!
Csiklandozza orrod
Zöldelő olajfaj!
Nedv ényomóidnak
Hogy domborol hasa
S nyúl bele szebeibe.
Nincs egy bűdös vasad.

Pedig számítom már akkor is a leszámolásra. Előre figyelmeztette parasztársait az elkövetkező alkalomra:

Légy csak szigorú, kemény hiteles,
Ne engedj el egy fillert se nektek!
Kérdi a magyarság igaz ítéletét
S akkor remegve mind kifzetek.

Csernus Ferenc egyszerű parasztember. Még csak nem is fedezték fel az östenhetségüket. De ha őt nem fedezték is föl, vagy nem is volt östenhetség, annál inkább meglett, fölfedezte ő a körülötte folyó dolgokat. Annál inkább látta ő a legveszteresebb nyilatsterror idején, hogy az Okori Augiás istállója van itt, amit többször éve nem takarítottak s nagyon kellenének a Heraklesek, hogy kitakarítsák. Mert a trigya, a gaz

„Már nagyon vastag s a bőze föjtő
Alig lehet már benne élni.

Hej Heraklesek! Mert alszotok?
Van itt tettek száz oka:
Dudavizük ki a nagy istálló
S véte az Angusokot!”

Bizony igazán látta ezt Csernus Ferenc: „Van itt a tettek száz oka”. Nem csak akkor, de ma is van. Csak annyiban más, hogy a dudavízis folyik s amellet már építenünk is kell. Tágas, tiszta, boldogabb jövőt.

S. J.

Urak a Parasztpártban?

Az ország különböző részén, több helyen föltek már a kérdést dolgozó parasztok, hogy a mi pártunk felvehet-e tagjai sorába urakat. Belelphetnek-e uralmi emberek a Nemzeti Parasztpártba, abba a pártba, amely indulása óta következetesen és meg nem akudva vívja a harcot az uralmi Magyarországgal ellen. Beszélünk kell erről a kérdéstről, mert vannak, akik a parasztpárt uralmi magartartását félreértik és még többben vannak, akik — félremagyarázzák.

Az uralmi Magyarországot a parasztság nagyon jól ismeri. Azt az országot, ahol a becsület „kezdődik, ahol a paraszt nem számítot embernek, lenézett, kicsufolt dolgozója volt csupán a társadalomnak. Az uralmi Magyarországot képviselői ott éltek minden faluban, külön, elszakadva a dolgozó néptől. Másként beszéltek, másként szórakoztak, másként viselkedtek, mint a parasztok. A parasztok közül senkit nem vettek be maguk közé. Eltek, intézkedtek, vadászok, kártyáztak és nem becsülték, nem szerették a parasztozt, különösen azt, amelyik szegény volt. Ennek az uralmi világnak a képviselői még mindig itt vannak köztünk — sokszor még mindig vezető állásokban és sóhajtozók vissza a régi világot. Látunk urakat, akik semmit sem tanultak a nagy változásokból, ma sem szeretik a népet, az idő szekerét szeretnék visszafordítani és szeretnék ha úgy lenne újra minden, mint régen volt. Ezek ellen az urak ellen igemis küzd a parasztpárt. A magyar paraszt nem lehet többször a saját hazájában. Szabad parasztozt

Olvasd és terjeszd a Szegedi Szabad Szót!

akarunk szabad országban, azért a régi világot visszaszóró urakat nem csak a pártunktól tartjuk távol, de el fogjuk őket távolítani a közélet minden területéről is.

Küzdünk kell azonban az olyan általánosított ellen, amely minden iskolázott embert ezek közé az urak közé soroz. Aki így általánosított és nem tudja megkülönböztetni a népeleves urat, a népet szolgáló becsületes értelmiségi dolgozóztól, az végtelen sok zavart okoz.

Mert nézzünk csak körül, látunk ma az országban jegetyöket, akik most kerültek erre a posztra és szinte éjt napallá téve dolgoznak, hogy itt jobb világ legyen. Látunk tanítókat, tanárokat, akik — sokszor nyomorogva, — a kultuszminiszter minden mulasztása ellenére fáradoznak azon, hogy új művelt, demokratikus fiatalok nevelődjenek. Látunk orvosokat, állatorvosokat, akik nagy erőfeszítéseket tesznek, a nép érdekében és áldozatos munkával szolgálják a parasztságot. Minden értelmiségi pályán vannak fiatal, vagy eddig félreelott emberek, akik a paraszttal együtt, a dolgozókkal együtt építik az új országot. Ezek előtt nem csak hogy nem zárjuk le Pártunk kaput, de büszkék vagyunk rájuk. Büszkék vagyunk arra az új haladó értelmiségre, amely nagyrészt a parasztság fiatalból kerül ki, a nehéz időkben is hű marad a néphez és ma is állja a sarat. Van az országban egy értelmiségi gárda, melyet magyarsága és a nép iránti szeretet nem engedett eltévedni, mely felismeri, hogy a becsületes értelmiségi embernek a dolgozóktól ügyét kell elősegíteni és hogy az új országot csak a paraszt, munkás, haladó értelmiség szövetsége harmas pilléren épülhet fel. Vannak szép számmal értelmiségi emberek, akik parasztházakból, cselédlakásokból indultak el és sok küzdelem, nehézség közepette szerették meg műveltségüket. Csábítások és fenyegetések kísérték őket az elmúlt rendszerben, de nem felejtették el, hogy hova tartoznak.

A parasztság jogos gyanakvással tekint azok felé, akikben urat sejt. Nem akar még egyszer egy uralmi áldozata lenni, a saját sorsát saját kezébe veszi és azt akarja, hogy a parasztságot parasztozt vezessék, parasztozt képviseljék a községben és vármegyében éppen úgy, mint az országos politikában. De ez a gyanakvos sokszor olyanok felé is megnyilvánul, akik megérdemlik megbecsülésünket. Vannak becsületes, iskolázott emberek, akik a gyanakvosra visszahuzódással válaszolnak, pedig ez helytelen, el kell osztani a gyanut úgy, hogy dolgozzunk, harcoljunk, képviseljük mindig és mindentűt a parasztság ügyét, a haladás ügyét. Be kell bizonyítanunk, hogy egyek vagyunk népünkkel, úgy, hogy vállaljuk harcait, segítjük demokratikus fejlődését, éppen a demokratikus értelmiségnek kell, hogy legnagyobb szerepe legyen az új Magyarországot felszámolásában. Ennek az értelmiségnek kell több becsületes, több tudással betölteni azokat a posztokat, amelyeket eddig urak bitoroltak a nép rovására.

A Nemzeti Parasztpárt a dolgozó parasztozt pártja. De sorában együtt küzdene a paraszttal haladó értelmiségi emberek, azok, akik nem uralkodni akarnak, hanem szolgálni a magyar népet. Urakra, törtetőkre, olyanokra, akik a nép hátán akarnak a magasba emelkedni, nincs szükség, de szeretjük és megbecsüljük az új magyar értelmiséget, a mi fiainkat, akik műveltségükkel, tudásukkal, a dolgozó népet szolgálják. Közénk tartozóknak tudjuk őket és bizzunk abban, hogy megoldják feladatukat. Tudjuk, hogy az ő munkájuk elősegíti a magyar népet szebb, boldogabb hazájának felépítését. Tudjuk, hogy egy az utunk, és azt is tudjuk, hogy magyar értelmiségi ember számára nincs szebb feladat, mint szolgálni a magyar népet, a dolgozókat, a haladás ügyét.

Sipos Gyula

IFJUSÁGUNK

Népzene — cigányzene

Társadalmi életünket igyekeznünk megújítani minden káros, a magyarság érdekeivel, szemlélettel ellenetemes törekvésektől. A fiatal demokrácia valóban a nép uralmán épül. A népből, parasztságból, munkáságból látjuk azt az erőt, amin újáépítjük, újáépíthetjük korhadott társadalmunkat. Fölzabadtunk a nép eltojott gazdasági és szellemi erőt. Újjászületet a sajtó, zuzdába kerülnek a társadalmi romlás előidézött könyvek. Csodálatos, hogy éppen azon a téren, a daikultura téren ma nem beszélhetünk még újjászületésről, amely téren pedig a reakció uralmanak legreménytelenebb éveiben Bartók és Kodály mutatták az utat. Még most is ott tartunk, hogy nem eresszük meg miben különbözik a művészi tiszta magyar népdal az ócska romantikus műdaloktól, cigányos modoru és a magyarságtól teljesen idegen nótáktól. Még most is ott tartunk, hogy ifjuságunk, ha „magyar nótát” akar énekelni, ezeket fujja, ezeket illesztik be műsoros estjékbe is Csak kevesen tudják, milyen óriási különbség van magyar zene és cigányzene közt, csak kevesen veszik még észre azt a rombolást, amit a cigányzene és slágerkultusz a nép lelkeben, főképp pedig izlésében és magartartásában végzett. Nagyon sokat kellene erről beszélni: most csak a népzene és cigányzene közti különbségekre akarok mutatni.

Miért káros a cigányzene?

A cigányok már a 15-ik század táján bejöttek ugyan hazánkba, de maga az ugynevezett cigányzene divatja alig 150 évvel ezelőt ütötte fel a fejét. Már keletkezésének első éveiben Kölcsey Ferenc is szót emelt egy tanulmányában a cigányzenéről. Nézzük meg azonban, hogy mi is a kifogása cigányzene ellen és mi az, ami ebben a magyarságot kárára van.

Először is tisztában kell lennünk a cigányzenekarok műsorával. Saját, külön cigányzenéről tulajdonképpen nem is beszélhetünk. Voltak ugyan közöttük zeneköltők, mint pl. Dankó, de ezek sem annyira cigányzenét, mint inkább általánosan ismert kávéházi műdalt alkottak. Műsoruk is ennek megfelelően többnyire két részből áll: műdalokat adnak elő, vagy pedig népdalokat ugyan, de a maguk keleti és a magyar népzeneben teljesen idegen stíluselmei szerint átszerelve. A cigányzenegyánis még keleti hazájából egészen sajátos stíluselmeletet hozott magával és ennek megfelelően tudatlanul is átszereli a magyar dallamot, mert képtelen a népzenei stílust követni. Egyik primásuk ösztönte is be ismerette ezt és amikor népdalokat kellett volna játszania becsületesen kijelentette: „Se testem, se lelkem nem tudja bevenni ezeket!”

Sajnos, a magyar társadalom nagy része mégis ma is a cigányzenekarok műsora mellett tud igazán szórakozni és az igazi magyar népdalokat idegennek érzi, mint ahogyan neki valóban idegen is. Igaza van Kodály Zoltánnak, hogy „az a társadalom, mely a cigányok mai műsorával minden zenei igényét kielégíti, művészi érteke fejlettségén kívül végtelenül megszűkült nemzeti öntudatról tesz tanúságot.” A cigányzenekaroknak az ilyenfajta műsora talán még a dzsessz-örületnél is veszedelmesebb, mert a magyarság látszólag kelte jelentkezik, míg amarról eleve tudjuk, hogy a magyarságtól idegen.

A műdalokkal is baj van.

Ugyan ilyen szomorú a helyzet a különböző műdalok terén is, amelynek szintén a cigányzenekarok a közvetítői. Nemcsak szerkezetük, de egész gondolatviláguk, keletkezésük merőben ellenkezik a népdalétól. „A műdal főképp az ernyedő középosztály, a pusztuló gentry lelkét tükrözi” — mondotta Kodály. Különösen a 19-ik század végén keletkezett néhány műdalban jelentkezik ugyan a néphez fordulás gondolata, de a műdaloszerző itt is csak a népies felületet vette észre és a valódi népi élmény, művének magyar szerkezete teljesen hiányzik. A magyar népdalnak megvan a maga sajátos dallamszerkezete és ez persze tudatlanul, ösztönösen saletik meg

minden egyes népdalainál. A műdalok szerzői nem tudják, sok esetben nem is akarják követni ezt a felépítést, mert számukra éppen ez idegen és ezért lesznek hangszoraiak a modern nyugati dur és moll hangsorok és ezért kerül be a magyar népzeneben teljesen ismeretlen és idegen, ugynevezett kromatika is. Ha valóban népi megújulást akarunk tehát, akkor menekülnünk kell a műdalok hamis és legtöbbször művésziellen világtól!

Rajtuk áll, hogy továbbra is a cigányzene fogja-e jelteni számunkra az egyetlen könnyű szórakozási lehetőséget, vagy meg tudjuk találni a magyar ösforrást: a magyar népdalok tiszta, hamisítatlan világot. Nem akarok mindenáron a cigányzenészek ellen beszélni, — habár jobban örülnék valódi dudás-citérás-furulyás népzenekezőknak, — de azt megkövetelhetjük, hogy magyar népdalokat játsszanak a cigányzenekarok és azt is magyar módon, magyar izlés szerint, mert csak így tölthetik be hivatásukat. Minden erőnkkel küzdésünk kell addig is zenei magartatásaink ellen éppúgy, mint ahogyan nyelvi magartatásaink ellen küzdünk. Ismét Kodály szavaival élve ugyanis „kétségtelennek kell tartanunk, hogy a magyar dal, a magyar nyelvvel egyidős!”

Komoly és a magyarság, különösen a magyarság kulturájára nagy jelentőségű kérdés az igazi népzene, a népdal fölélésztése. Ez főképpen rátok, magyar ifjakra, parasztfiakra van. Mi örögek is beleszólunk, visszatérünk hozzá, mint elhagyott régi otthonunkba, de e nemes kultúrát nektek kell tovább építeni. A ti lelketekből nőhetnek újabb nemes, szép virágok. Hogy milyenek lesznek ezek az új virágok, az tőletek függ. Petőfi, Ady, József Attila, Juhász Gyula, Bartók, Kodály ebből a talajból nőttek. Rájuk gondoljatok. Vagy mára gondoltok inkább? Illyés Gyula, Darvas József, Erdei Ferenc, Veres Péter is ebből a multból nyertek erőt. Kell-e több még s biztatóbb. A Szabad Szó kevés ahhoz, hogy népdalkultúrát teremtsen, eszköznek sem elég jó, de talán elég lesz ahhoz, hogy egy csomó ifjut, csoportot elindítson a népdalhoz vezető uton. Hozzájárulhat talán ahhoz a megújodási folyamathoz, aminek most már minél előbb el kell indulnia.

Lőkös Zoltán

Munkatervünk!

Sok nehézség után örömmel jelenthetjük végre olvasóinknak, hogy a Szegedi Szabad Szó eredeti tervünkhöz hűen, hetenkint fog megjelenni. Lehetővé teszi ez egyrészt, hogy mozgalmasabbá alakuljon, másrészt, hogy az egész kerület ügyével, problémáival bővebben foglalkozzon az általánosabb problémák mellett. Célnk tehát a jövőben:

- a) A parasztság és a Parasztpárt legfontosabb problémáit időről időre megvitatni.
  - b) Partmozgalmunkat, a párteseményeket szemmel tartani.
  - c) Munkatársul hívni minden irni tudó parasztembert és a parasztsággal együtt dolgozó értelmiségit.
  - d) A mezőgazdaság legidősebb kérdéseit megmutatni.
  - e) Kül- és belpolitikában nem naplőhírek, hanem átfogóbb szemléletű képet nyújtani.
- Természetes, hogy nem sorolhatunk itt föl mindent, amit tenni szeretnénk. A Szegedi Szabad Szó legfontosabb feladatának mindenesetre azt tekintjük, hogy megtegyen mindent, amit a nyomtatott betűn keresztül lehet. A nyomtatott betű pedig hatalom. A parasztságon mulik, hogy az legyen. A parasztságon mulik, hogy minden benne legyen, amit kíván s hogy szavát meghallják mindenütt. Nagy, hatalmas olvasótáborra van szükségünk, hogy minél többen tudjuk és akarjuk ugyanazt. Minden faluban ott lesz ezentul minden héten a Szegedi Szabad Szó, ahol a Nemzeti Parasztpártnak szervezete van. Ne csak olvasd, hanem terjeszd is a Szegedi Szabad Szót!

Külpolitikai összefoglaló

Kárpát Ukrajna

Az elmúlt két hét legfontosabb eseményei Kárpát Ukrajna csatlakozása a Szovjet Unióhoz. Nagy megnyugtatólag szolgált az a hír az egész magyar népek. A tulajdoni szlovák terület elgyőződésére az Ukrán Szociálista Köztársasággal a demokráciának egyik újabb diadala. Magyarország ilyen módon szomszéd-ságba került a nagy Szovjet Unióval. Ez a legbiztosabb záloga hazánk demokratikus fejlődésének.

A Szovjet Unió

kereskedelmi egyezményt kötött Lengyelországgal. Az egyezmény szerint Lengyelország szén, acél, vas, cement, pézsz, feldolgozott gyapot és gyapjú szállítmányokat küld Oroszországnak. A Szovjet ezzel szemben vasérc, mangánérc, gyapjú, gyapot, dohány, cellulóza és papírfeléseket importál Lengyelországba.

A Szovjet Unió törvénybe iktatta a világ összes nemzetei közül elsőnek az egyesült nemzetek Sanfranciskói okmányát. Ez a tény világosan mutatja a Szovjet Unió békeakaratát. Így válaszol Oroszországnak a fasiszták szovjet-ellenes propagandájára.

A Szovjet Unió újabb tanujelét adta a demokratikus Magyarországnak iránti jóindulatának. *Atadja a magyar hatóságoknak a nagy cseplő gabonátárházat és az eddig szovjet ellenőrzés alatt állott összes magyarországi szénbányát, a lispai olajtutakat, a szónyi, cseplői, almásfűzötti telepeket az összes berendezéseket, valamint a Péti Nitrogénműveget.* Különösen ez az utóbbi a parasztság szempontjából rendkívül jelentős, mert mint tudjuk, az ország műtrágyatermelésének nagy hányadát Péti termeli.

Szomszédaink

Viszonyunk a szomszédos államokhoz örömdetes javulást mutat.

Romániában az Ekésfront nagygűlésén a bukaresti parlamentben a magyar parasztság nevében Darvas József, a Nemzeti Parasztpárt országos vezetőségének tagja mondott beszédet. A magyar-román együttműködés és barátság történelmi szükségességére mutatott rá. Dr. Gróza Péter román miniszterelnök már előzőleg kijelentette, hogy egyenlő jogot biztosít minden erdélyi polgárnak. *Grózáknak még egy, eddig hasonló példa nélkül álló kijelentésére figyelt fel a demokratikus magyar közvélemény, ugyanis indítványozta, hogy Románia és Magyarország kölcsönösen töröljék el a két ország közötti utlevélkényszert.* Jügoszláviában Titó marsall tett közeledő lépést Magyarországnak felé. Hangsúlyozta, hogy Jügoszlávia baráti kapcsolatokat akar Magyarországgal, amelynek immár demokratikus kormánya van.

Csehszlovákiában a hírek szerint valamelyest enyhült a magyarság politikai helyzete. A cseh helyettes külügyminiszter egyik beszédében 500 000 német és 600 000 magyar kitelepítését hangsúlyozta ugyan, de hozzátette, hogy mindenkit egyenlően kell megbírálni. A magyar kormány a szövetséges nagyhatalmak elé terjesztette a csehszlovákiai magyarság ügyét.

Lengyelország

Nagy változások történtek a héten Lengyelországban. Varsóban megalkult az új lengyel kormány, melyben mindazok az eddigi Londonban tartózkodó lengyel vezető párttagok is tárcát vállaltak, akik a népi demokrácia elveinek megfelelően akarják szolgálni a lengyel népet. Ezt az új lengyel kormányt elismerte Kína, az Észak-Amerikai Egyesült Államok, Anglia, valamint a legtöbb európai kisállam. Svájc is elismerte az új lengyel kormányt, azonban néhány nappal előtte az összes svájci lengyel követeléseket befagyasztotta. Ez a svájci gazdasági intézkedés ilyen körülmények között természetesen az új lengyel kormányra is vonatkozik. Mindez azt mutatja, hogy a lengyel reakció jóllehet az első csatát politikai téren elvesztette, most gazdasági téren akarja terelni a küzdelmet. Ebben egyszerű segélycsapatokat talált a svájci nagykövetségben.

A fasiszta spanyolország kérdése állandóan napirenden van. Érdekes

az a hír, mely szerint a sanfranciskói értekezleten a délamerikai államok Franconak háborús bűnösségé nyilvánítását követelték. Ezzel egyidőben a moszkvai Pravda emlékeztetőbe idézi a demokratikus államoknak Franco uralomrajutásának körülményeit és a spanyol fasisztáknak a nemrég befejeződött háborúban bebizonyított szabadságellenes magatartását.

Nagy viharok fejeződtek be az angliai választási harcok. A választások eredményét csak július végén tudjuk meg. Anglia tíz év óta nem választott, most 33 millió választó adta le szavazatát. A Daily Herald, a munkáspárt lapja röviden összefoglalta a munkáspárt programját, mely szerint legfontosabb az angliai nagytöke hatalmának megszüntetése és az Angol Banknak közüldönbe való átadása

Egy „történelmi kézfogas” emlékére

A múlt világháború után az ellenforradalmi uralom Magyarországnak ugyanazt a politikát folytatta, amit 1867-ben megkezdett, csak más jelszavakkal. A liberális jelszó „kereszténynemzetivé”, változott. A politikai élet címtáblája új felirást kapott, de a hatalom továbbra is a régi urak kezében van. A városi munkásságot szűk párt és szakszervezeti keretek közé szorították vissza, a parasztságot pedig továbbra is kizárták a politikai életből. Hogy a látszat mégis meg legyen, a módos parasztságot bevették az „alkotmány sáncái” közé. Nagyatádi-Szabó István dunántúli kisgazda mozgalomát módjával, de engedték működni. A Nagyatádi kör csoportosult módosabb paraszattól nem kellett a hatalmat félteni. Nekik nem voltak komoly országformáló terveik. Még a földreform követelésük is nagyon szerény volt. De uraiknak még ez is gondot okozott. Nem akarták ök 100 000 holdakból még egy négyzetölet sem engedni. Nagyatádi mozgalomát nem törték le, mert nem volt veszedelmes. Inkább egyezkedni próbáltak vele. Így történt, hogy a hiszékeny Nagyatádi Bethlen István hálojába került. A földdel küzdő paraszt kezétfogott a nagyuri Magyarország szegényt elnyomó nagybirtokos képviselőjével, Bethlen István gróffal. Ennek a kézfogasnak az emléke még most is ott van szoborba merevítve az Országház előtt. — Vajjon mit remélhetett volna ettől a kezétfogástól a szegény parasztság? —

Az ellenforradalmi földreform-tervet Nagyatádi Szabó István terjesztette a képviselőház elé, mármint — földmivélsügyi miniszter. Látszat földreform volt ez csak, s ezzel a látszat földreformmal — úgy vélték — leszerelik a parasztság követeléseit. Nagyatádi parasztmozgalma az 1920-as földreform után még tovább élt, de többé már nem tudta feljeleni az egész parasztságot. A szegény parasztság más utún hiján — ha kezdetben támogatta is ezt a mozgalmat, mind elégedetlenebb lett a kisgazda irányattal. Tudta, hogy Nagyatádi pártja nem a ő pártja, a politikai mozgalom nélkül maradt szegény parasztság nem tudott seholy szervezeten fellepni érdekeinek megvédésére. Ha egyéni akcióba kezdett, máris jött a csendőri puskával és jai volt az elégedetlenkedőknek. „Büdös kommunista” volt mindenki akkor ebben az országban, aki nem nézhetne, hogy gyermekei a tele magtárak mellett éhesen, rongyosan dolgozzak, aki nem nézhetne, hogy felesége az első gyerek után tudóvést kapjon a nyomor miatt. És ilyen „büdös kommunista” volt akkor az ország mezőgazdasági népességének több mint kétharmada.

Emlékeznünk még jól erre. Nem felejtjük el, hogy a parasztság érdekeit csak külön párt, külön szervezet védheti meg, ezért nem látnánk biztosítva a parasztság érdekeit, jövőjét, egyszóval gazdasági és kulturális fölemelését egyik pártban sem, ezért tartjuk szükségesnek, hogy a Nemzeti Parasztpártot megörizzük a parasztság külön pártjának. Olyan szervezetének, amely mindig a dolgozó parasztságért harcol.

Molnár József

PÁRTÉLET

Köszönet a Csorvai Parasztpártnak

Az áldozatkészségnek és Pártszeregetnek olyan tanujelét adta a Nemzeti Parasztpárt csorvai szervezete, hogy arról a párt szegedi szervezetének nevében lapunkban is köszönetet mondunk. A szervezet ugyanis 5 000 pengő küldött a szegedi párt-szervezet tükrságának, hogy használja föl párt-szervezés céljaira. Az 5 000 pengő a párt tagjaitól mézsvásárlás céljára összegyűjtött pénzből maradt föl a pártnak s annak kiosztása helyett új határozatát egyhangulag, hogy sokkal több hasznalás ennek a pénznek, ha párt-szervezés céljára ajánlják föl. Örülünk ennek azért is, mert azt bizonyítja, hogy sok helyen ártérik már igazán mit jelent a Parasztpárt a parasztságnak.

Kübekházán

június 27-én megalakult a képviselőtestület. A pártok és a szakszervezetek négy-négy tagot jelöltek. A képviselőtestület megválasztotta az új előjáróságot. Első bíró Bodó István (MKP) a törvénybíró Szűcs György és az esküdték Karácsonyi Mátyás és Bali István Parasztpártiak. Jegyző a régi maradt.

Várostanya

Július 8-án Várostanán tartottunk pártgyűlést. Báthori Lajos, a szegedi szervezet tükra tartott beszédet. A párt irányvonalait vázolta a parasztságnak.

Felhívás a parasztsághoz!

Ingyenes paraszti munkát szeretne az egyetemisták kis csoportja

A szegedi egyetemisták egy kisebb csoportja, egyéni, bátor munkára szánta magát. A Nemzeti Parasztpárt szegedi kerületének vezetőségéhez fordul az a kérrrel, hogy támogassa, illetve elősegítse munkatervük megvalósításában.

Július 20-tól három héttig együtt élni és minden munkájában együtt dolgozni szeretnénk a parasztsággal. *Ingyen munkájukat ajánlják föl a parasztságnak, csupán szállást és élelmezést kérnek tőlük és nyíltleges utkölségük megértését.* Dolgozni akarnak tehát, közvetlen és legelőtőbb nyári munkájában segíteni a parasztságnak. Annál komolyabb dolgoknak kell ezt tekinteniük, mert éppen most ajánlották ezt föl, amikor valóban égetően szüksége van a mezőgazdaságnak munkás kezekre s amikor sok családból hiányzik a férfi munkaerő. *Hangsúlyozni kívánják ezek a diákok, hogy sem élelmezésben, sem szállásban nem akarnak különbet, mint amit egy szegény parasztságnak éppen adhat.*

A Nemzeti Parasztpárt szegedi kerületi vezetősége kéri tehát a parasztságot, hogy akinek szüksége van nyári munkájához segítségre s vállalni tudja 3 héttig az élelmezést és szállásadást, (a legszerényebbre gondolnak) jelentse be lehetőleg f. hó 19-ig a pártnál (Szeged, Bathányi u. 4.) Az a feltételük volna még a diákoknak, hogy egy-egy parasztszáladnál ketten legyenek. A kérelmezők közt két (2) egyetemista lány is van.

Az egyetemistáknak ez a kis csoportja, ha vállalkozásuk sikerül, valóban kivesszi részét a rohammunkából. Legyen bizalommal a parasztságnak a diákok kezdeményezéséhez. Ha nem is parasztonk ök s munkájuk talán kevesebbet ér, de őszintén dolgozni akarnak és tudnak is. Alkalmos is lesz ez arra, hogy néhányan értelmiségiek és parasztonk közelebb jussanak, jobban megértésük és értékeljék egymást.

Gyűjtsetek előfizetőt a Szegedi Szabad Szóra!

Kiadja a NEMZETI PARASZTPÁRT
Felelős szerkesztő: HORVÁTH LAJOS
Felelős kiadó: SERES JÓZSEF
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szeged, Bathányi-u. 4. I. em.
Telefon: 282

Szeged Városi Nyomda és Könyvkiadó Rt.
Felelős üzembeszé: KISS ISTVÁN

ság előtt, utalt arra, milyen nagy szükség van rá, hogy a parasztság fölfejedjen a közömbösségből, fölismerte igazi érdekeit, mert csak úgy tud érdekeinek, kívánásainak is érvényt szerezni. — Szükség lett volna a pártvezetőség újjászervezésére, de buzaszentelő és gazdáköri ebéd volt, így az újjászervezésre nem volt kedvű az alkalom. Komoly pártmunkára van szükség Várostanán s a Nemzeti Parasztpártnak nagy lehetőségei vannak a párt-szervezésre, csak a megfelelő embereket kell hozzá megtalálni a helyi szervezetnek.

Cseengele

Június 29-én Seres József és Tóth Pál kerületi küldöttek vettek részt a Nemzeti Parasztpárt gyűlésén. Seres József beszédében föleg arra tért ki, milyen hibák származtak és származhatnak abból, ha Cseengele parasztsága a jövőben is az eddigi közömbös, kételkedő magatartást tanúsítja a politikai szervezkedés terén. *Vázolta azután, mit tett eddig a párt és mik a feladatai ugy politikai, mint gazdasági terén. — Utána Tóth Pál a szövetkezetek fontosságáról és a gyümölcsstermelésről beszélt helyi vonatkozásokkal. — Sajnos, az eső kora reggeltől esett s a tanyavilág népe ilyenkor nem szívesen mozdul ki, de még így is szép száma és föleg lelkes, figyelmes hallgatóság gyűlt össze és hallgatta pártunk szónokait.*

A parasztságért harcol a SZEGEDI SZABAD SZÓ

Színház, üzlet, művészet

Csak röviden most, mert az építés munkájában sürgősebbek is vannak, de mégse mehetünk el egészen szótlánul amellett a színházpolitiká mellett, amit a Szegedi Városi Színház folytat még mindig. Szóltunk már róla, elővasóink emlékeztethetnek, de a színház azóta, ha egyáltalán ez még lehetséges, romlott. Még értékelenebb, még silányabb darabokat szed elő. Olyan operettek, amikről már a régi világban is enyhé undor és csömör fogott el bennünket. — Fölmertül a kérdés: mi az ambíciója a Városi Színház igazgatójának? Üzlet és gázi-kérdés csak az egész, mert akkor úgy látszik jól számítanak. Ugy tünik a szegedi közönségnek egy része a muliban el, vagy a „böldög cigányzenés, jazzos, jampeces” muliát állította. Példa erre a legutóbb fölújított „kittő” operetta, a „Széklik az asszony”. A tartalmát nem is írom. A kifinomodott jampece-zés minden váltaj megfáradható bérme. De láttunk benne — s ezt el kell ismernünk — a mai világban igazán káprázatos ruhákat, jelmezeket. A tényezőnt se sajnálták, mikor negyedórásig táncoltak, énekeltek bele a tisztelt publikum sésébe azt a káprázatosan „művészi, aktuális” és föleg magyar zenét és szöveget, hogy aszonya: „Pardon, pardon Szenyóra! Nos hát lehet ezert nem lelkesedni a mai világban? De ez még semmi. Egészen eredet, sőt „őseredetben őszinte” és „művésziest ostoba egygünyűségekkel” káprázalt el. Ilyenekkel

Nacsadd, ha belekérül, de feleségül veszem magát!

Nos hát, nem „ennivalóan ostobácska” ez a kis versike, hát nem megeredem, hogy a hölgyek és urak szorgalmasan tapsoljanak, újránazzanak és fizessek a színházjegyeket az igazán csekélyke 25 pengőért? Nem igaz? Ez elten csak nem lehet senkinek kifogása? Sőt az ellen sem, hogy a jövő demokratikus társadalom formálásának érdekében a színház ennyire megérti az idők szavát.

Hiába: üzlet, üzlet! S a művészet és egyébb? Ugyan kérem!

S. J.

Megjelent a Pécsi Szabad Szó ötödik száma

A Nemzeti Parasztpárt hetilapjának, a „Pécsi Szabad Szó”-nak legújabb, ötödik száma most hagyta el a sajtót. A lephban Pusztai József a Nemzeti Parasztpárt hat éves efordulója alkalmából ismerteti azokat az eredményeket, amelyeket Magyarországnak ez a fiatal politikai pártja rövid egy év alatt elért. *Kanyar József: „Parasztonk az urak árnyékában” c. cikkében rámutat arra, hogy a parasztság helyett esz-szavadokon keresztül urak intézkedtek, most végre saját maguk végék kezükbe sorsuk irányítását. Vonják ki magukat az urak árnyékából és vivják ki jogukat, építik ki uralmukat. Erődes cikk számol be arról, hogy Hidason 11 év után újra megnyílt a magyar templom. Kanyar József nyílt levelet intéz a pécsi MADISZ-hez, amelynek tagjai arra kéri, hogy kevesebbet táncoljanak és többet dolgozzanak. Kovács Sándor cikkében azt ajánlja, hogy minden baranyai falu válassza el a drámetim községeket egy-egy ház felépítését. Külpolitikai szemle és gazdasági tanácsadó zárja be a „Pécsi Szabad Szó” legújabb számát. Ara 3 pengő. Megrendelhető a kiadóhivatalban: Pécs, Kazinczy-utca 1 szám alatt.*

Megállapították a bércséplési díjat

A közzétettügyi miniszter rendelete szerint a legmagasabb felszámítható bércséplési rész magán járó gépek után, ha az üzemanyagot a csepeltető gazda adja 5%, ha erről a géptulajdonos gondoskodik 6%. Nem magán járó gépeknél 4 5%, ha az üzemanyagot a csepeltetőtulajdonos adja, de a vontatásért a csepeltető gondoskodik 5 5%, ha mindkettőtől a géptulajdonos gondoskodik 6%. Elevátor alkalmazása esetén a csepelési részen felül további 0 5%-ot számíthat fel a géptulajdonos.

Rendele a vómörlesről

A most megjelenő rendelet szerint a vómörlesben megőrölt kenyérgabona őrlési díjat Rénnyergóban kell megfizetni és várn címen legfeljebb 10%-ot, kiptórlás címén legfeljebb 2%-ot lehet felszámítani.

Gabona vagy kukorica darálása után 8%, természetiben gabonát és 10% porlást lehet felszámítani. Bármiely más díjazás felszámítása, vagy egyéb szolgáltatás kikötése tilos.

Magyarország benzint szállít cukor ellenében

Múlt héten a külügyminiszter vezetésével állt a Szövetséges Ellenőrző Bizottság Magyar Gazdasági Hivatala, illetve, a Közzétettügyi miniszter Beszerzési csoport vezetői Lázár János és Lonkai János megállapodást kötöttek a csehszlovák delegáttussal olyan értelemben, hogy Magyarország benzint szállít Csehszlovákia részére cukor ellenében.

A csere aránya: 1 kg. cukor ellenében 4 liter benzint szállítunk. Méltánylándó Krno követ, csehszlovák delegátus lépése, mely a jelenlegi körülmények között gazdasági közeledést hoz létre a két állam között.

Felhívás nyersolajmotoros traktorok tulajdonosaihoz!

A magyar állami földmivélsügyi miniszter unak 28.246/1945. I. 3. ü. ö. sz. rendelet felhívja a kététemű nyersolajmotoros traktorok tulajdonosainak figyelmét, hogy a traktorok (A. S. C. S. Lanz stb.) megindításához szükséges *előmelegítő lámpák* alábbiak szerint szerelhetők be: 1. A lámpát írásban kell megrendelni Kálmán József műszaki és gépkereskedői iroda (Bupapest, V., Kálmán u. 14.) 2. Egyidejűleg be kell fizetni a vételárát traktor előmelegítő lámpa számla javára, a Magyar Általános Hitelbank V., Bajcsy-Zsilinszky u. 57. Vételár: 2.940 P. Leszállítás beérkezés sorrendjében.

Az első szabad
KÖNYVNAP július 12-13-án volt

Illyés Gyula: Hősökről beszélek 24'	Ára 24'.
Szónyi István képeivel Erdei Ferenc: Szövetkezetek 52'	Ára 52'.
A szövetkezeti élet tankönyve Veres Péter: Szabad ország — szabad munka 12'	Ára 12'.

A mezőgazdaság újjáépítésének útja

S
A
B
L
Ó
könyvkiadó